ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR FÖR CIRKELLEDARES KOPIERING FÖR STUDIEVERKSAMHET INOM FOLKBILDNINGSFÖRBUNDETS STUDIEFÖRBUND FR.O.M. 2008

1. Ändamål

Cirkelledare har såväl pedagogiska som praktiska behov av att kunna kopiera upphovsrättsligt skyddat material för cirkelns studieverksamhet. Dessa behov kan endast till begränsad del tillgodoses inom ramen för den upphovsrättsliga lagstiftningen. För att få kopiera måste cirkelledarna därför normalt inhämta upphovsrättsinnehavarnas medgivande. För att tillmötesgå cirkelledarnas kopieringsbehov och underlätta verksamheten har parterna träffat avtal, varigenom upphovsmän och förläggare mot ersättning upplåter viss rätt att kopiera upphovsrättsligt skyddade verk. Parternas syfte med avtalet är – förutom att tillgodose nämnda behov – att skapa klarhet om kopieringsrättens omfattning. Mot denna bakgrund har följande överenskommelse träffats.

2. Definitioner

I avtalet förstås med

verk: litterärt eller konstnärligt verk, eller del därav, till vilket upphovsrätt gäller enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, fotografisk bild enligt 49 a § upphovsrättslagen samt katalog, tabell eller annat dylikt arbete enligt 49 § upphovsrättslagen,

skrift: bok, häfte, kompendium, broschyr, notblad och liknande samt tidning, tidskrift eller annan periodisk skrift som innehåller ett eller flera verk,

studiecirkel: cirkelarbetet syftar till att utveckla deltagarnas kunskaper och färdigheter. Organisatoriskt är studiecirkeln en liten grupp människor som under en längre tid återkommande träffas och planmässigt bedriver studier eller utövar kulturverksamhet under ledning av godkänd ledare inom studieförbund som är medlem i Folkbildningsförbundet,

studieverksamhet: av cirkelledare ledd verksamhet som är inriktad på att meddela kunskaper och färdigheter,

diabild: stordia/overhead eller småbild för projektion,

rättsinnehavare: den som på grund av lag eller avtal innehar rätt att medge sådan kopiering som avses i detta avtal.

3. Utbildningar som omfattas av avtalet

Avtalet gäller cirkelledares kopiering för studieverksamhet inom Folkbildningsförbundets studieförbund, nämligen Arbetarnas Bildningsförbund (ABF), Studieförbundet Bilda för kyrka och samhälle (Bilda), Folkuniversitetet (FU), Studieförbundet Ibn Rushd, Studieförbundet Medborgarskolan (Mbsk), Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet (NBV), Sensus studieförbund (Sensus), Studiefrämjandet (Sfr) samt Studieförbundet Vuxenskolan (SV).

4. Utgångspunkter för avtalet

Den rätt att kopiera för privat bruk som följer av 12 § första stycket upphovsrättslagen ska inte tas i anspråk i stället för den rätt till kopiering som upplåts genom detta avtal.

Avtalet berör inte den rätt att kopiera som följer av annan bestämmelse i upphovsrättslagen än 12 § första stycket och 42 c §.

5. Kopieringsmetoder

Avtalet omfattar alla former av grafisk, fotografisk eller liknande kopiering med de begränsningar som anges nedan. Som kopiering räknas även utskrift av digitalt lagrade verk.

Avtalet ger inte rätt att lagra verk i digital form i andra fall än som avses i 9.5 samt då kopieringsutrustning med digital inläsning används och digital form av verket under kortare tid används som ett överföringssteg, från pappersförlaga till papperskopia/OH-blad, i en omedelbar och sammanhängande process.

Avtalet gäller inte framställning av ljud och rörliga bilder.

6. Vem som får kopiera

Endast cirkelledare har rätt att kopiera enligt avtalet. Cirkelledaren kan uppdra åt annan att utföra kopieringen. Kopiering får ske endast för cirkelledarens egen verksamhet och ska normalt företas på studieförbundets egen utrustning.[1]

Cirkeldeltagare saknar således egen rätt att kopiera enligt detta avtal i annan mån än vad som följer av 12 § upphovsrättslagen.

7. Vad som får kopieras

Det är enligt avtalet och på grund av 42 c § upphovsrättslagen tillåtet att enligt nedan angivna regler kopiera ur alla offentliggjorda svenska och utländska verk oavsett om rättsinnehavaren företräds av avtalsslutande organisation eller inte.

8. Cirkelledarens kopiering till sig själv

Cirkelledaren får alltid till sig själv framställa ett exemplar av ett verk i form av papperskopior. Verket får i sådana fall kopieras i sin helhet.

9. Cirkelledarens kopiering till cirkeldeltagarna

9.1 Endast komplettering

Kopiering enligt nedan 9.2-9.5 är endast tillåten för att komplettera förlagsutgivet grundmaterial/studiematerial. Det är således inte tillåtet att kopiera för att ersätta eller nedbringa anskaffning av sådant material.

[1] Jfr punkten 13 stycke 4.

9.2 Antal exemplar som får kopieras

Cirkelledaren får endast framställa så många exemplar att cirkeldeltagarna får var sitt och cirkelledaren själv får några.

9.3 Antal sidor som får kopieras

Om förlagan utgörs av en pappersutgåva får cirkelledaren, om inte annat anges i 10, under samma år och för samma cirkeldeltagare, högst kopiera 15 procent av antalet sidor i skriften, dock inte mer än 15 sidor. Om ett visst avsnitt, till exempel ett kapitel ur en bok, behöver kopieras och detta omfattar någon eller några få sidor mer än 15 procent av skriften respektive 15 sidor, får kopieringen dock avse hela avsnittet.

Om förlagan är digital får utskrift göras med maximalt 15 sidor i A4-format under samma år och för samma cirkeldeltagare, om inte annat anges i 10. Exemplarframställningen får göras genom utskrift eller fotokopiering av utskrift.

9.4 Kopiering av notmaterial

Cirkelledaren får inte kopiera ur notmaterial annat än för instrumentalundervisning.

Utöver bestämmelserna i 8 – 9.3 gäller följande beträffande notmaterial.

a) Om i ett samlingsverk, som innehåller noter, ingår ett enskilt musikaliskt verk eller ett helt avsnitt av verk och detta finns tillgängligt på marknaden i separat tryck, får ur det enskilda verket högst 20 procent av antalet notsidor kopieras. Denna andel får räknas upp till närmast antal hela sidor.

b) Körmaterial och lösa stämmor som ingår i ensemble- och orkestermaterial och som finns tillgängliga på den svenska marknaden i separat tryck får inte kopieras.

   Med uttrycket finns tillgängliga på den svenska marknaden menas att notutgåvorna finns tillgängliga hos utgivaren eller den distributör från vilken studieförbundet normalt förvärvar noter. Kravet på tillgänglighet är uppfyllt om på förfrågan hos distributör eller utgivare endera förklarar sig kunna leverera önskat antal exemplar inom skälig leveranstid.

c) Kopiering av musikaliskt verk för offentligt framförande är endast tillåten, om framförandet äger rum inom ramen för studiecirkelns egen verksamhet.

9.5 Framställning av OH- och digitala presentationsbilder m.m.

Med beaktande av övriga regler i detta avtal får cirkelledaren framställa exemplar i form av diabild för användning uteslutande för de egna cirkeldeltagarna under det aktuella året. Duplikat av upphovsrättsligt skyddad diabild får dock inte framställas.

Exemplar får även framställas i digital form för att projiceras med presentationsprogram. Åhörarkopior av sådana digitala presentationsbilder får skrivas ut och delas ut till cirkeldeltagarna.

Av videogram och film som är avsedd att visas i form av rörliga bilder, får endast enstaka bild kopieras.

10. Undantag från rätten att kopiera

Cirkelledaren får inte kopiera

a) utskrift eller göra utskrift av digitalt lagrade verk om studieförbundet ingått annat avtal med rättsinnehavare som reglerar sådan exemplarframställning,

b) om en rättsinnehavare har meddelat förbud mot kopiering av dennes verk hos någon av parterna.

11. Uppgift om källan

Cirkelledaren är skyldig att tillse att källan samt upphovsmannens respektive fotografens namn framgår på kopiorna.

12. Kopiering utöver avtalet

Kopiering utöver vad upphovsrättslagen eller avtalet medger kan endast ske efter tillstånd av rättsinnehavaren. Förfrågan om sådant tillstånd kan ställas till upphovsmännen och/eller det förlag som gett ut verket.

13. Insyn och överträdelser

Studieförbunden förbinder sig att tillse att berörd personal är informerad om detta avtal.

Parterna är överens om att den enskilde cirkelledaren, som kopierar med stöd av detta avtal, har ansvar för att avtalsreglerna följs.

Organisationerna genom Bonus Presskopia har rätt att få de upplysningar om tillämpningen av avtalet som organisationerna efterfrågar. Detta kan efter överenskommelse ske till exempel genom besök på arbetsenheter eller genom att utvalt studieförbund eller centralt tryckeri under en begränsad period för granskning tillhandahåller Bonus Presskopia extra kopior av allt som kopieras för undervisningen.

Om studieförbundet uppdrar åt ett externt kopieringsföretag att utföra kopiering för undervisning förpliktar sig studieförbundet gentemot organisationerna att i avtal med företaget tillförsäkra organisationerna genom Bonus Presskopia rätt enligt andra stycket.

Intrång i upphovsmannens rättigheter enligt upphovsrättslagen kan medföra straff (böter eller fängelse), skadestånd och beslag av olovligt framställt material eller förstöring därav.